

Information om Skandias överskottshantering i traditionell försäkring där allt överskott går till kunderna

2016-06-30

Detta dokument är en fördjupad beskrivning av överskottshanteringen inom Livförsäkringsbolaget Skandia, ömsesidigt. Principerna för överskottshanteringen utvecklas över tiden. Det innebär att denna information efter hand kommer att uppdateras och ändras. Du får en kort information i rutan på denna sida. Vill du läsa mer kan du gå vidare i detta dokument. Till din hjälp finns också en innehållsförteckning.

Allmänt om vår överskottshantering i traditionell försäkring för långsiktigt sparande

Livförsäkringsbolaget Skandia (som vi bara kallar Skandia i denna information) är ett ömsesidigt försäkringsbolag som ägs av försäkringstagarna.

Överskott i Skandia fördelas till försäkringarna genom återbäringsräntan. Överskott fördelas preliminärt till varje försäkring i förhållande till hur stort bidrag den lämnat till totalt bildat överskott. Det är en del av Skandias riskkapital och kan sjunka om Skandias rörelse visar negativt resultat. I Skandia finns bara en återbäringsränta för långsiktigt försäkringssparande.

Vid utbetalningen fördelas eventuellt överskott slutligt på försäkringen som ett tillägg (återbärning) utöver det garanterade försäkringsbeloppet. Återbärningen är inte garanterad och utbetalningsbeloppet kan sänkas om Skandia bedömer att försäkringskapitalet inte räcker till framtida utbetalningar. Utbetalningen kan aldrig bli lägre än det garanterade försäkringsbeloppet. Överskott fördelas med utjämning för att utbetalningarna inte ska behöva sänkas vid mindre nedgångar i Skandias rörelseresultat. Utjämningen görs normalt över flera år.

Aktuella siffror och information om Skandias kapitalförvaltning och återbäringsränta finns på skandia.se/nyckeltal. Produktinformation, t.ex. förköpsinformation och försäkringsvillkor för såväl privat sparande som tjänstepension, kan du hitta via skandia.se/spara/pension.

Innehåll

1	Du som är försäkringstagare i det ömsesidiga bolaget är också delägare	3
2	Egenskaper hos det traditionella försäkringssparandet	3
3	Kontributionsprincipen för rättvis fördelning.....	3
4	När blir det överskott och hur fördelas det?	4
5	I Skandias konsolideringsfond finns bolagets kapitalbuffert/riskkapital.....	5
6	Bolagets förmåga att ta risk och ge god avkastning	5
7	Hur beräknas premier och avgifter?	5
8	Försäringsskapitalet i din försäkring är inte garanterat	6
9	Skandias affärsmodell	6
10	Totalavkastning - Återbäringsränta	7
11	Vår konsolideringspolicy (återbäringspolicy) för retrospektivreservmetoden	7
12	Försäkringar i Skandia delas upp i försäkringsgrenar.....	9
13	Mer information.....	10

1 Du som är försäkringstagare i det ömsesidiga bolaget är också delägare

Skandias moderbolag är ett ömsesidigt livförsäkringsbolag med traditionell försäkring där kunderna är ägare.

Livförsäkringsbolaget Skandia, ömsesidigt, ”Skandia”, är ett svenskt ömsesidigt livförsäkringsbolag med säte i Stockholm. Skandia är moderbolag i en koncern som bedriver finansiell verksamhet huvudsakligen inom Sverige. Kunderna i Skandia står för riskkapitalet i bolaget och svarar kollektivt med sitt försäkringskapital för risktagandet.

När det i denna information talas om Skandia avses alltså bara moderbolaget i Skandiakoncernen som tillhandahåller traditionell livförsäkring. Allt överskott i det bolaget hör till kunderna. När det talas om Skandias kunder avses bara dessa kunder och inte de som endast är kunder i något av Skandias dotterbolag.

Skandia tar på sig långa försäkringsåtaganden och har som mål att maximera värdet för ägarna, dvs. Skandias kunder, över livstiden av deras försäkringar genom att kombinera en god avkastning med ett sunt risktagande.

2 Egenskaper hos det traditionella försäkringssparandet

Det traditionella försäkringssparandet har några typiska inslag som kan beskrivas genom följande punkter:

- Det är långvariga kontrakt där tiden mellan den första premieinbetalningen och den sista utbetalningen från försäkringen kan vara flera decennier.
- Det är livförsäkringar med garanterade försäkringsbelopp som betalas ut vid avtalade tillfällen med tillägg för eventuellt överskott. Överskottet är inte garanterat. Det finns inte någon utfästelse om ett minsta garanterat värde vid flytt eller vid återköp.
- Premier och garanterade försäkringsbelopp beräknas med antaganden om bl.a. framtida avkastning (nivån på ”garantiräntan” påverkar beräkningen men hänsyn tas också till hur stor andel av inbetalningen som ligger till grund för garantin).
- Premiesättningen är framåtblickande med olika antaganden om utvecklingen, medan fördelningen av överskott är bakåtblickande och baseras på realiserade resultat.
- Försäkringsföretaget bär placeringsrisken och bestämmer, inom ramen för lagens och avtalets begränsningar, hur inbetalda premier ska placeras.

3 Kontributionsprincipen för rättvis fördelning

Enligt kontributionsprincipen (som normalt gäller enligt lag och avtal) ska fördelningen av överskott mellan försäkringstagare vara rättvis och grundas på de enskilda försäkringarnas bidrag till det samlade överskottet. Detta innebär att varje försäkringsgren ska bedömas för sig och fördelningen mellan olika grupper och generationer ska vara rättvis. Någon närmare precisering av hur fördelningen ska ske finns inte utan olika tillämpningar kan rymmas inom principen.

De vanligaste metoderna för fördelning av överskott är:

- Retrospektivreservmetoden - för traditionella livförsäkringar med sparmoment (sparförsäkringar) tecknade av privatpersoner och för premiebestämda tjänstepensioner

- Pensionstilläggsmetoden – I Skandia för förmånsbestämda tjänstepensioner inom ramen för de försäkringsanställdas kollektivavtal (FTP)
- Premierabatt eller tariffsänkning – för riskförsäkring eller i försäkringsgrenar där den ekonomiska betydelsen av återbäring är begränsad.

På Skandia är retrospektivreservmetoden den helt dominerande metoden för överskottsfordelning. Den gäller för bl.a. försäkringar inom ”Skandias Tjänstepensionsprogram”, ”Skandia Framtid”, ”Allt i Ett” och för den del av din kollektivavtalade tjänstepension som du valt att placera i en traditionellt förvaltat försäkring i Skandia.

I denna information beskriver vi i endast retrospektivreservmetoden.

4 När blir det överskott och hur fördelas det?

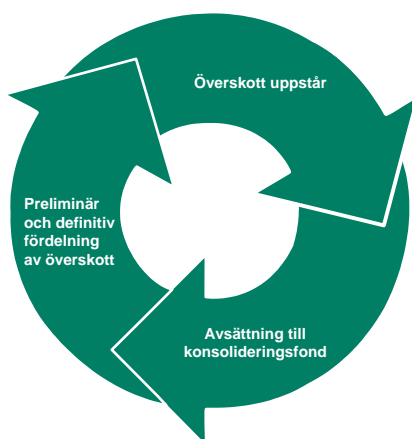
Överskott uppstår när värdet av Skandias tillgångar är större än värdet av de garanterade åtagandena, dvs. Skandias hela rörelseresultat påverkar överskottet. Överskottet fördelas preliminärt till försäkringarna i förhållande till hur stort bidrag varje försäkring beräknas ha lämnat till det samlade överskottet.

Resultatet kan bli positivt t.ex. om:

- den verkliga avkastningen på tillgångarna blir högre än beräknat
- de försäkrades livslängd avviker från antagen livslängd
- färre försäkrade än beräknat blir sjuka
- kostnaderna för att driva verksamheten blir lägre än de antagna kostnaderna.

Om det bildas överskott jämnas det ut över tiden och fördelas till försäkringarna genom återbäringsräntan. Utjämnningen görs normalt över flera år. Överskott fördelas preliminärt till varje försäkring i förhållande till hur stort bidrag den lämnat till totalt bildat överskott. Det är en del av Skandias riskkapital och kan sjunka om Skandias rörelse visar negativt resultat. Det innebär att vi inte ger några garantier om överskott.

Vid utbetalningen fördelas eventuellt överskott slutligt på försäkringen som ett tillägg (återbäring) utöver det garanterade försäkringsbeloppet. Återbäringen är inte garanterad och utbetalningsbeloppet kan sänkas om Skandia bedömer att försäkringskapitalet inte räcker till framtida utbetalningar. Utbetalningen kan aldrig bli lägre än det garanterade försäkringsbeloppet. Överskott fördelas med utjämnning för att utbetalningarna inte ska behöva sänkas vid mindre nedgångar i Skandias rörelseresultat.

5 I Skandias konsolideringsfond finns bolagets kapitalbuffert/riskkapital

Skandias konsolideringsfond, som är bolagets riskkapital, består av det samlade överskottet. Skandias resultat förs över till fonden. Fonden används för att täcka eventuella framtida förluster i rörelsen men får enligt Skandias bolagsordning också utnyttjas till återbäring för försäkringstagarna.

6 Bolagets förmåga att ta risk och ge god avkastning

Överskottet är viktigt som kapitalbuffert i Skandia. Storleken på kapitalbufferten i traditionella livförsäkringsbolag påverkar förmågan i bolaget att ta risk och på så sätt skapa möjlighet till god avkastning. Kapitalstyrkan mäts bl.a. i solvensgrad som publiceras varje månad (skandia.se/nyckeltal)

Med en stor andel riskkapital kan vi fortsätta att placera kundernas kapital i tillgångar med hög förväntad avkastning och ge kunderna ett bra och tryggt sparande. Andelen riskkapital kan följas av kunderna i det publicerade måttet som kallas solvensgrad.

Garantinivån för nya premier ska bestämmas så att de kan förväntas bidra med tillräckligt kapital till bolagets solvens. Solvensaspekten är således viktig att beakta när premierna bestäms och för att tillgodose en rättvisa mellan försäkringarna enligt kontributionsprincipen.

7 Hur beräknas premier och avgifter?

När premier och avgiftsnivåer bestäms gör Skandia ett antal antaganden, däribland antaganden om avkastning, livslängd/dödlighet, sjuklighet och driftskostnader. De grundläggande principerna för premiesättningen är att:

- Beräkningsantaganden alltid ska väljas så att bolagets långsiktiga solvens tryggas
- Val av antaganden för bestämning av premier ska bygga på förväntad livslängd/dödlighet och sjuklighet
- Antaganden om framtida avkastning och driftskostnader ska väljas så att de långsiktiga åtagandena tryggas
- Driftskostnader ska fördelas på ett skäligt sätt. Försäkringsavtalen ska på sikt bära sina egna faktiska driftskostnader, vilket ska avspeglas i avgiftsuttagen

När premierna bestäms tillämpas samma principer för antaganden för såväl tjänstepensioner som privat försäkring. Antaganden om framtida avkastning är således desamma för tjänstepensioner och privat försäkring.

8 *Försäkringskapitalet i din försäkring är inte garanterat*

Överskottet fördelas preliminärt till försäkringarna genom återbäringsröntan och förs till försäkringskapitalet i försäkringen. Återbäringsröntan jämnar ut fördelningen av överskottet över tid så att försäkringskapitalet får en stabil utveckling. Försäkringskapitalet är inte garanterat och kan sjunka om Skandias rörelse visar negativt resultat eftersom det är en del av försäkringsbolagets preliminärt fördelade riskkapital.

I Skandias verksamhet för traditionella sparförsäkringar finns bara en återbäringsränta med undantag för försäkringar med kort försäkringstid som har en separat återbäringsränta.

Värdet som bildas i en försäkring med retrospektivreservmetod kallas försäkringskapital. Det bildas av premiebetalningar, återbäringsränta och arvsvinst efter att utbetalda belopp, kostnader för drift, riskskydd och avkastningsskatt dragits av. Försäkringskapitalet är inte garanterat och kan både öka och minska över tiden beroende på resultatet av Skandias rörelse.

I Skandia finns bara en återbäringsränta. Ett undantag gäller för försäkringar med kort försäkringstid (försäkringar i Skandias Tjänstepensionsprogram där försäkringstiden uppgår till max 59 månader) som har en separat återbäringsränta.

9 *Skandias affärsmodell*

Skandias modell för traditionell sparförsäkring, där försäkringarna och generationerna tar risk för varandra, ger goda förutsättningar för att skapa en uthålligt god avkastning men ställer också krav på en genomtänkt och rättvis fördelning av överskott och underskott

Skandias modell bygger på att det löpande sker en utjämning över olika generationer av försäkringstagare som alla har ett gemensamt solvenskapital och får del i avkastningen från samma tillgångsportfölj. Försäkringarna ska över försäkringstiden bidra positivt till solvensen men det kan ofta dröja innan en nytecknad försäkring bidrar positivt.

Utjämningen innebär att försäkringarna får del i samma avkastning från Skandias stora tillgångsportfölj. Det gäller även om försäkringstagarna kan ha olika riskbenägenhet, t.ex. beroende på var i livscykeln de befinner sig.

Försäkringstagarnas avtal tecknas vid olika tidpunkter och kan skilja sig åt och det krävs därför stor omsorg vid överskottshanteringen. Fördelningen innebär dock alltid avvägningar och medför avsteg från en strikt rättvisa för varje enskild försäkringstagare.

Enskilda försäkringstagares ersättning är beroende av när deras försäkringsperiod eller sparandefas inträffar (ett långt sparande före utbetalningen ger t.ex. bättre förutsättningar för återbärning än ett kort).

Utjämning av återbäringsröntan och utjämning av utbetalningar minskar risken för försäkringstagaren då de skyddas mot kortsiktiga svängningar i tillgångarnas värde, men om den kollektiva konsolideringsgraden tillåts ligga på en för hög eller låg nivå under lång tid kan försäkringstagare i utbetalningsfasen komma att få en för liten eller för stor del av överskottet i förhållande till deras bidrag. Detsamma gäller om skillnaden är stor i kollektiv

konsolideringsgrad mellan tiden för premiebetalning och tiden för utbetalning från försäkringen.

I sitt arbete med kontributionsprincipen behöver Skandia beakta och hantera samtliga dessa frågeställningar och ställningstaganden.

10 Totalavkastning - Återbäringsränta

Eftersom återbäringsräntan jämnas ut över flera år så kan återbäringsräntan enskilda år vara högre eller lägre än totalavkastningen. Återbäringsräntan följer alltså inte den faktiska avkastningens svängningar. Uppgifter om totalavkastningen och återbäringsräntan publiceras varje månad på skandia.se/nyckeltal.

Antal år	Period	Genomsnittlig årlig totalavkastning (%)	Genomsnittlig årlig återbäringsränta (%)
20	1996 – 2015	7,8	7,5
15	2001 – 2015	5,0	5,3
10	2006 – 2015	5,9	6,1
5	2011 – 2015	7,1	7,2

11 Vår konsolideringspolicy (återbäringspolicy) för retrospektivreservmetoden

Den kollektiva konsolideringsgraden mäter förhållandet mellan värdet av bolagets tillgångar och det samlade värdet av kundernas försäkringskapital. Den kollektiva konsolideringsgraden bör varken bli för hög eller för låg. Enligt Skandias konsolideringspolicy bör den ligga i intervallet 95-115 procent. Skandias kapitalavkastning är den faktor som har störst påverkan på konsolideringen. Det viktigaste verktyget för att reglera storleken på den kollektiva konsolideringsgraden är återbäringsräntan. Därför blir konsolideringspolicyn också en policy för hur vi bestämmer nivån på återbäringsräntan.

Den kollektiva konsolideringsgraden och Skandias bruttoåterbäringsränta (återbäringsräntan före avdrag för skatt och avgifter) publiceras varje månad på skandia.se/nyckeltal.

Konsolideringspolicyns uppgift

Skandia fördelar överskottet till kunderna med en utjämning över tiden. Den kollektiva konsolideringsgraden mäter förhållandet mellan värdet av bolagets tillgångar och det samlade värdet av kundernas försäkringskapital. Den kollektiva konsolideringsgraden bör varken bli för hög eller för låg. Konsolideringspolicyn anger hur stor den kollektiva konsolideringsgraden bör vara och vad som ska göras för att hålla den inom angivna ramar.

Skandias kapitalavkastning är den faktor som har störst påverkan på konsolideringen. Det viktigaste verktyget för att reglera storleken på den kollektiva konsolideringsgraden är

återbäringsräntan. Därför blir konsolideringspolicyn också en policy för hur vi bestämmer nivån på återbäringsräntan.

Ramar för den kollektiva konsolideringen

Den kollektiva konsolideringsgraden bör vara mellan 95 och 115 procent. När den kommer utanför det intervallet agerar vi för att den kollektiva konsolideringsgraden åter ska vara inom intervallet. Det gör vi för att snabbt få balans mellan värdet på tillgångarna och försäkringstagarnas totala försäkringskapital.

Ränta på försäkringskapitalet

Räntan beräknas utifrån förväntad framtida avkastning och den aktuella kollektiva konsolideringsgraden.

Den kollektiva konsolideringsgraden mäter indirekt hur stor del av kapitalavkastningen som vi ännu inte fördelat till försäkringstagarna. Den över- respektive underkonsolidering som finns fördelas via räntan normalt med en utjämning över tre år. En extra försiktighetsåtgärd gäller om kapitalavkastningen varit negativ under en längre tid, det vill säga 12 månader. Då sänks räntan extra mycket. Samma sak gäller när den kollektiva konsolideringsgraden överstiger 110 procent. Då höjs räntan extra mycket.

Engångsåtgärder för att anpassa den kollektiva konsolideringen

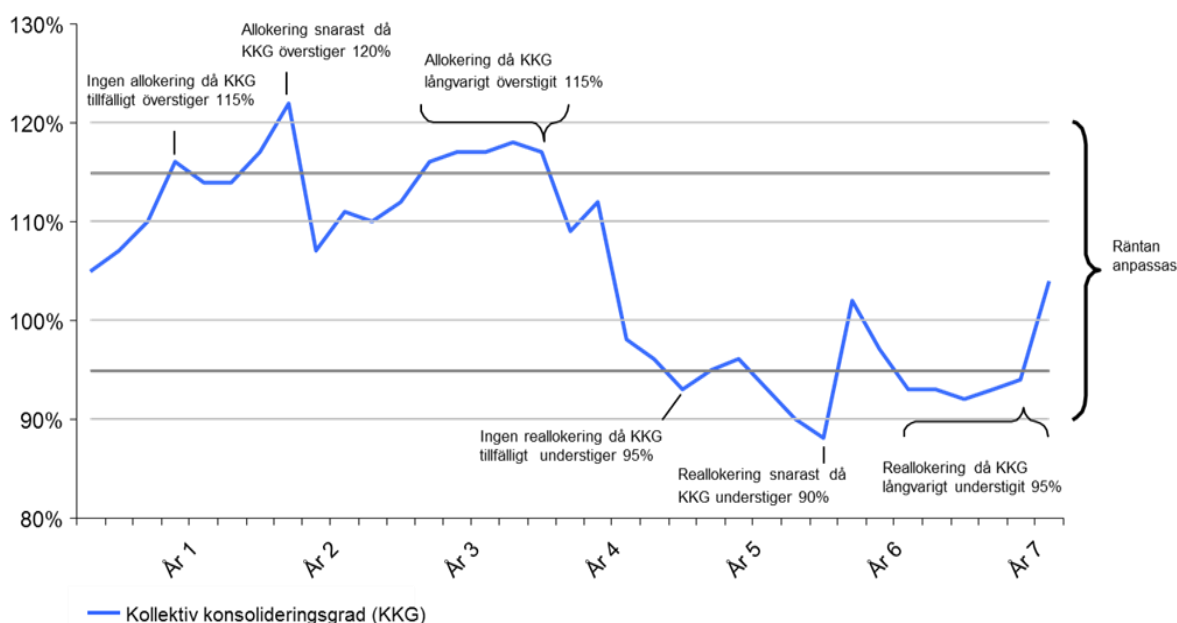
När den kollektiva konsolideringsgraden befinner sig inom intervallet anpassas fördelningen av kapitalavkastningen genom en höjning eller sänkning av återbäringsräntan. Ligger den kollektiva konsolideringsgraden över 115 procent ska vi höja de individuella försäkringskapitalen som en engångsåtgärd (allokering). Om den ligger under 95 procent sänker vi de individuella försäkringskapitalen som en engångsåtgärd (reallokering). Om avvikelserna är högst fem procentenheter och består bör allokering eller reallokering göras inom 12 månader, räknat från tidpunkten då avvikelserna uppkom. Vid tillfälliga avvikelser görs dock ingen allokering respektive reallokering. Om avvikelserna är större än fem procentenheter ska allokering eller reallokering göras snarast möjligt. Om den kollektiva konsolideringen är lägre än 100 procent i mer än 36 månader ska en reallokering göras upp till 105 procent.

Vid en allokering höjs kundernas försäkringskapital så att den kollektiva konsolideringsgraden sjunker, vilket gör att kunderna får ta del av den goda avkastningen direkt istället för att vi bygger upp alltför stora ofördelade överskott. Vid en reallokering sänks kundernas försäkringskapital så att den kollektiva konsolideringsgraden stiger, vilket medför att kundernas försäkringskapital mer direkt speglar bolagets kapitalavkastning även i sämre tider. Målet är att den kollektiva konsolideringsgraden efter en engångsåtgärd åter ska ligga inom intervallet med en marginal som bedöms lämplig.

Beslutsordningen

Policyn är långsiktig. Nivån för återbäringsräntan kräver löpande månadsvisa avstämningar och beslut. Besluten om återbäringsräntans storlek tas av VD i samråd med den ansvarige aktuarien. Beslut om engångsåtgärder i form av reallokeringar eller allokeringar behandlas även i styrelsen. Beslut om ändringar av konsolideringspolicyn tas av styrelsen.

Exempel på hur konsolideringspolicyn fungerar

12 Försäkringar i Skandia delas upp i försäkringsgrenar

Hantering av överskottet skiljer sig mellan olika försäkringsgrenar. Försäkringsgrenarna delas upp i tjänstepensionsförsäkring och övrig (privat) livförsäkring. En ytterligare indelningsgrund är om försäkringarna har sparmoment (sparförsäkring) eller ej (riskförsäkring). Skandia är ett livförsäkringsbolag som har både tjänstepensionsförsäkring och privat livförsäkring.

I en sparförsäkring bygger inbetalda premier successivt upp ett garanterat försäkringsbelopp som kan vara avtalat att utbetalas vid uppnådd pensionsålder eller om dödsfall inträffar inom en avtalad försäkringstid. För den absoluta merparten av Skandias sparförsäkringar fördelas överskottet enligt *retrospektivreservmetoden* (Överskottet fördelas preliminärt till försäkringarna genom återbäringsräntan och förs till försäkringskapitalet i försäkringen.) Några få procent av tjänstepensionerna utgörs av förmånsbestämd försäkring (dvs. försäkring som tryggar en viss del av slutlönen vid pension) med fördelning av överskott enligt *pensionstilläggsmetoden*. Eventuellt överskott fördelas då i första hand genom höjning av pension under utbetalningstiden i form av preliminära, icke garanterade, pensionstillägg. Den typen av försäkringar har inte några individuella försäkringskapital.

Riskförsäkringar syftar enbart till att åstadkomma ett ekonomiskt skydd för det fall en viss händelse inträffar under avtalstiden. Det kan t.ex. röra sig om efterlevandeskydd vid dödsfall eller ersättning vid inträffat sjukfall. Om premiebetalningen avbryts för den här typen av försäkring så upphör försäkringsskyddet. För riskförsäkringar fördelas överskottet genom *rabatterning av premier eller tariffsänkning*.

Uppdelningen i försäkringsgrenar hittar man i årsredovisningen. Det finns en rad grenar men det är två dominerande som hanteras enligt retrospektivreservmetoden. Det är dels Tjänstepensionsförsäkring av typen avgiftsbestämd traditionell försäkring, dels Övrig (privat) livförsäkring av typen individuell traditionell livförsäkring.

I årsredovisningen kan man se hur stor andel riskkapital (medel för att täcka eventuella förluster och för återbäring) som är hänförlig till varje gren. Merparten av det förvaltade kapitalet är hänförligt till tjänstepensionsförsäkringar.

13 Mer information

På skandia.se finns ytterligare information om våra produkter, årsredovisningar och annan finansiell information.

Aktuella siffror och information om Skandias kapitalförvaltning finns på skandia.se/nyckeltal.

Årsredovisningar och månatliga faktablad finns på skandia.se/om-oss/om-skandia/finansiell-information/skandias-livbolag.

Produktinformation, t.ex. förköpsinformation och försäkringsvillkor för såväl privat sparande som tjänstepension, kan du hitta via skandia.se/spara/pension.